

Theologische Zomerschool 2026 - Thema 'Eb en vloed' -

Maandag 22 juni t/m vrijdag 26 juni 2026
Bosbeskapel, Den Haag Zuidwest

Programma

Maandagmorgen: 10.00-12.00 uur

Freek Bakker, 'Vreugde en verdriet wereldreligiewijd'

In vrijwel alle religies gaat het over vreugde en verdriet. Soms wordt gezegd dat de religie zelf uit deze tegenstelling is ontstaan. Vreugde en verdriet roepen zulke diepe gevoelens op dat het mensen opende voor de 'werkelijkheid' van het goddelijke of gewoon God. We kijken in elk geval naar de ideeën van de Boeddha, van mensen in het hindoeïsme, de islam, en we sluiten af met het Nieuwe Testament.

Dr. Freek Bakker is gepensioneerd docent religiewetenschap aan de Universiteit van Utrecht. Hij heeft zich gespecialiseerd in het hindoeïsme van het Indonesische eiland Bali en Suriname. In 2018 publiceerde hij het boek *Hindus in the Netherlands*. Sinds 1981 is hij betrokken bij de interreligieuze dialoog tussen hindoes en christenen onder auspiciën van de Raad van Kerken in Nederland. Daarnaast heeft hij zich nog verdiept in religie en film. Bakker is PKN-predikant en in zijn jeugd woonde hij op Java.

Maandagmiddag: 14.00-16.00 uur

Martin Koster, 'De ark van Noach - ongebreidelde chaos bedwingen'

Het zondvloedverhaal uit het Bijbelboek Genesis gaat over een met zorg geconstrueerde ark vol leven, drijvend op grote en wilde watermassa's. Het kan gelezen worden als een verhaal over machten die ongebreidelde chaos en tomeloos geweld dienstbaar maken, beteugelen en inperken.

Hoe krijgt dat vorm in onze wereld? En welke breidels en beddingen houdt het zondvloedverhaal de lezers voor?

Martin Koster is predikant, docent Nederlands (NT2) en Bijbels Hebreeuws. Sinds 2013 verzorgt hij lessen Tanach/Oude Testament voor de cursus TVG. Hij leest en herleest bijbelse teksten vanuit concrete menselijke ervaringen. Zo wordt gebouwd aan geestelijke bagage die meehelpt om het geleefde leven te verwerken, het te verbinden met anderen, hoop en vertrouwen te behouden en open te staan voor de toekomst.

Dinsdagmorgen: 10.00-12.00 uur

Casper van Dongen, 'Ruth - drie christelijke feesten en een barmhartig vluchtelingenbeleid'

Als zeezwemmer is het thema 'Eb en vloed' hem vertrouwd. Ook politiek constateert hij dat er een enorme eb en vloed zichtbaar is, zéker voor vreemdeling en vluchteling. Hier gaat het bijbelboek Ruth over. Het speelt met name in Bethlehem, en is zo ook grond voor de christelijke feesten Pasen, Pinksteren en Kerst: een kleine Bijbelse theologie. Ruth is ook een politieke bron: vanuit de Tora basis voor een barmhartiger vreemdelingen- en vluchtelingenbeleid; aldus een les voor/over menselijkheid.

Casper van Dongen (1947) studeerde theologie in Leiden, Utrecht en Jeruzalem, diende de Waalse en Hervormde (later Protestantse) Kerk als diaken, ouderling en predikant, en stond tot zijn emeritaat o.m. in de Duinzichtkerk te Den Haag en is al bijna 50 jaar in symfonieorkesten aanvoerder van de tweede violen.

Dinsdagmiddag: 14.00-16.00 uur

Hanna Rijken, 'Eb en Vloed. Zingen met de getijden'

In deze lezing en workshop verkennen we luisterend en zingend het ritme van de getijden, zoals dat in kloosters wordt beleefd. Bijzondere aandacht wordt besteed aan psalmen en liederen waarin de zee centraal staat.

Dr. Hanna Rijken is theoloog en musicus, academic researcher Theology & The Arts (Music) en docent liturgie & kerkmuziek aan het Rotterdams Conservatorium (Codarts). Haar onderzoek richt zich op sacrale muziek. Ze is oprichter en dirigent van het Vocaal Theologen Ensemble.

Donderdagmorgen: 10.00-12.00 uur

Carel van der Meij, 'De kerk: aan de macht of ondergronds'

Door de eeuwen heen is de kerk steeds ergens anders te vinden in de samenleving. Soms is de kerk twee handen op één buik met de politieke machthebbers. In andere tijden wordt de kerk onderdrukt. Soms heeft de kerk veel invloed, in andere fasen lijkt de kerk in de samenleving buitenspel te staan. De geschiedenis laat een golfbeweging zien. We proberen die beweging te volgen, tot in de huidige tijd.

Carel van der Meij is emeritus predikant en heeft gewerkt als leraar godsdienst en als voorganger in Amsterdam, Deventer, Voorburg en Naaldwijk. Momenteel is hij actief met invalwerk in Koudekerk aan den Rijn en Naaldwijk.

Donderdagmiddag: 14.00-16.00 uur

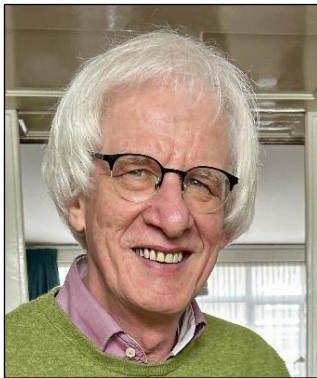

Ad van Nieuwpoort, "Buig niet". Wat heeft het boek Daniel te melden voor deze tijd?

In een tijd waarin "autocraten de dienst uitmaken, flagrante leugens als waarheden worden verkocht, techmiljardairs onze publieke ruimte lijken te bezetten en daarmee voor een groot deel bepalen hoe wij denken" zullen we alert en weerbaar moeten blijven. En dat is niet zo eenvoudig. In zijn nieuwste boek "Buig niet" laat Ad van Nieuwpoort zien hoe een actuele herlezing van aloude Bijbelverhalen ons kan helpen om mentaal weerbaar te worden en een nieuw perspectief aan te reiken.

Dr. Ad van Nieuwpoort is predikant van de Duinzichtkerk, den Haag, en publicist. Hij vervulde diverse kerkelijke functies, promoveerde op het Lucasevangelie en leverde toonaangevende bijdragen vanuit de zgn. Amsterdamse school.

Vrijdagmorgen: 10.00-12.00 uur

Nico Riemersma, 'Nieuwe inzichten in de oorsprong en de relaties tussen de vier evangeliën'

Eind vorig jaar verscheen er een opzienbarend boek van de hoogleraar Nieuwe Testament aan de Universiteit van Cambridge, Geurt Henk van Kooten, *Echo's van het goede nieuws: De evangeliën in context, toen en nu*, Utrecht 2025. Daarin komt Van Kooten met een verrassend nieuwe visie met betrekking tot wat wel

'het synoptische probleem' genoemd wordt. Daarin gaat het om begrip van de oorsprong van en onderlinge verbanden tussen de vier evangeliën. In deze les geven we aandacht aan de geschiedenis van het synoptisch probleem, we schetsen welke oplossing Geurt Henk van Kooten voorstaat, en Nico laat iets van zijn eigen visie zien.

Dr. Nico Riemersma is emeritus predikant van de PKN, gepromoveerd bijbelwetenschapper en docent NT aan de TVG Den Haag. Zijn laatste publicatie is "Een 'Amsterdamse' weg in de exegese: Schets van de Amsterdamse School" (Amsterdam: SHA 2025).

Vrijdagmiddag: 14.00-16.00 uur

Gerco Lock, 'Van chaos tot glazen zee: Bijbels water verbeeld in de kunst'

Water speelt een grote rol in de Bijbel. Vanaf de eerste verzen uit Genesis tot in het laatste boek Openbaring lees je over het water, de chaos en de zee. Dit heeft kunstenaars altijd geïnspireerd. Rembrandt van Rijn, James Ensor, William Turner en recent de Vlaamse fotograaf Stephan Vanfleteren; allemaal maakten ze werk over Bijbelverhalen waarin de zee een rol speelt. Met elkaar gaan we een aantal Bijbelse waterverhalen langs en we bekijken de interpretatie van kunstenaars daarbij.

Gerco Lock is predikant van de Bethelkerk, Scheveningen. Hij studeerde rechten, bestuurskunde en theologie. Hij organiseert jaarlijks in samenwerking met een kunstenaar het Scheveningse project 'De Nieuwe Passie'.

Dagindeling: Van 10.00 tot 16.00 uur. Op dinsdag is er een lunchconcert.

Deelname: Er is ruimte voor maximaal zestig deelnemers. Theologische voorkennis is niet vereist, wel openheid voor nieuwe inzichten

Kosten: Deelname kost je voor de gehele week € 95,00 (inclusief drank, een lekkernij en een dossier met de lessen na afloop).

Locatie: Bosbeskapel, Bosbesstraat 5, 2564 PA Den Haag.

Gebouw: De kerk is rolstoeltoegankelijk. Moderne technische middelen zorgen voor beeld en geluid. Er is een uitgebreide leestafel met 'tips en tops'.

Vervoer: De locatie is met bus 21 en tram 2 te bereiken. Er is gratis parkeergelegenheid.

Aanmelding: Ria Keijzer tel. 06 50 22 82 50 of theologischeschool@gmail.com.
of per post: Ria Keijzer, Tollenskade 17, 2274 LT Voorburg. We horen bij aanmelding graag je naam, adres en telefoonnummer. Je ontvangt dan een bevestiging met betaalinformatie. Na betaling sta je definitief ingeschreven. Intekenen op onderdelen is niet mogelijk.

Informatie: Ria Keijzer tel. 06 50 22 82 50 of stel je vraag via theologischeschool@gmail.com.